

PASTORALA SFÂNTULUI SINOD: 2012 - ANUL OMAGIAL AL
TAINEI SFÂNTULUI MASLU ȘI AL ÎNGRIJIRII BOLNAVILOR ÎN
PATRIARHIA ROMÂNĂ

Se va citi în prima duminică din postul Nașterii Domnului (18 noiembrie 2012)

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMÂNE,**

*Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, iar de la noi
părintești binecuvântări!*

Preacuvioși și Preacucernici Părinți;

Iubiți frați și surori în Domnul,

Anul 2012 a fost proclamat de Sfântul Sinod ca *Anul omagial al Tainei Sfântului Maslu și îngrijirii bolnavilor în Patriarhia Română*, având în vedere că viața și sănătatea omului sunt daruri ale lui Dumnezeu față de care Biserica își arată mereu grija și responsabilitatea. Sfânta Evanghelie și Sfinții Părinți subliniază legătura între suflet și trup, între viața spirituală și activitatea socială a omului, între rugăciune și acțiune, între evlavie și dărnicie, între Liturghie și filantropie.

Îngrijirea bolnavilor și curățirea de păcat au fost accentuate încă din Vechiul Testament prin: **îndemnul de a cerceta pe bolnavi** „Nu te teme a cerceta pe bolnavi, că pentru aceste fapte vei câștiga iubirea” (Ecclesiastul 7, 37) și **sfatul de a recurge la știința medicilor, care este de la Dumnezeu:** „Și doctorului dă-i loc, că și pe el l-a făcut Domnul [...] că și el se va ruga Domnului, ca să dea odihnă și sănătate spre viață” (Înțelepciunea lui Iisus Sirah 38, 12, 14), **subliniind rolul curățitor și tămăduitor al untdelemnului sfințit și al ungerii bolnavului de șapte ori cu acesta** (Levitic 14, 15-17; Isaia 61, 1).

Vindecarea celor suferinzi este unul dintre **actele însoțitoare propovăduirii Mântuitorului Iisus Hristos pe acest pământ, o împlinire a profețiilor Vechiului Testament** (Isaia 53, 4). Sfântul Evanghelist Matei mărturisește că Hristos „a **scos duhurile** cu cuvântul și pe toți cei bolnavi i-a vindecat, ca să se îplinească ceea ce s-a spus prin Isaia prorocul, care zice: „Acesta neputințele noastre a luat și bolile noastre le-a purtat” (Matei 8, 16-17). De asemenea, tămăduirea bolnavilor **este o**

manifestare a puterii dumnezeiești a lui Hristos, Care a venit în lume spre a vindeca, prin Pătimirile, Moartea și Învierea Sa, întreaga umanitate căzută în boala păcatului „*toți câți aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; iar El, punându-și mâinile pe fiecare dintre ei, îi făcea sănătoși. Din mulți ieșeau și demoni, care strigau și ziceau: Tu ești Fiul lui Dumnezeu*” (Luca 4, 40-41).

Mântuitorul Iisus Hristos a împărtășit Apostolilor Săi puterea vindecării când i-a îndemnat: „*Mergând, propovăduiți zicând: S-a apropiat Împărăția cerurilor. Tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățiți pe cei leproși, pe demoni scoateți-i*” (Matei 10, 7-8). **Modalitatea biblică a vindecărilor, prin pocăință și ungere cu untdelemn**, este relatată de Sfântul Evanghelist Marcu, care spune că Apostolii propovăduiau pocăința „*și scoteau mulți demoni și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau*” (Marcu 6, 13). Însă, **puterea vindecării sufletești, adică a iertării păcatelor, care depășește miracolul oricărei vindecări trupești, le-a fost încredințată Apostolilor după Înviere**, când Hristos Mântuitorul le-a zis acestora: „*Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt! Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate, și căroră le veți ține, vor fi ținute*” (Ioan 20, 21-23).

Vindecarea bolnavilor sau alinarea acestora nu a fost niciodată lucrarea exclusivă a puterii și ostanelilor omenești, exprimate în actul medical și social. În Taina Sfântului Maslu, prin slujirea episcopilor și preoților, **Mântuitorul Hristos este Cel care ne vindecă în mod nevăzut**, Sfântului Apostol Petru mărturisind că: „*[...] noi suntem astăzi cercetați pentru facere de bine unui om bolnav, prin cine a fost el vindecat, cunoscut să vă fie vouă tuturor și la tot poporul lui Israel că în numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, pe Care voi L-ați răstignit, dar pe Care Dumnezeu L-a înviat din morți, întru Acela stă acesta sănătos înaintea voastră*” (Fapte 4, 8-10).

Întrucât **Taina Sfântului Maslu reprezintă lucrarea principală Bisericii pentru bolnavi și suferinzi**, Sfântul Apostol Iacov îl îndrumă pe creștinul bolnav „*să cheme preoții Bisericii și să seroage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui*” (Iacov 5, 14-15). În acest fel, este evidențiat **scopul vindecător al Tainei Sfântului Maslu, și anume de a vindeca omul bolnav sufletește și trupește, prin mărturisirea prealabilă a păcatelor în Taina Spovedaniei și, apoi, prin primirea Sfintei Împărtășanii**, pentru desăvârșirea vindecării primite de la Mântuitorul Iisus Hristos.

Prin rugăciunile rostite la slujba Sfântului Maslu, cerem de la Hristos *tămăduire celui*

care este în neputința sufletului și a trupului (Cf. *Rugăciunea a cincea de la Taina Sfântului Maslu*, în *Aghiazmatar*, EIBMBOR, București, 2002, pp. 157-158) și să întărească toate mădularele și gândirea acestuia cu harul Tău. (Cf. *Rugăciunea a șasea de la Taina Sfântului Maslu*, în *Aghiazmatar*, p. 152) Bolile nu constituie un efect exclusiv al păcatului și, prin urmare, vindecarea sufletească și cea trupească nu pot fi separate. Când trupul se vindecă, se bucură și sufletul, **iar când sufletul se vindecă, atunci și trupul se luminează și devine o icoană a curăției sufletului**. În acest sens, părintele Dumitru Stăniloae precizează că, „în Taina Maslului, se împărtășesc credinciosului bolnav, în chip nevăzut, harul tămăduirii sau ușurarea durerii trupești, al întăririi sufletești și al iertării de păcatele rămase după mărturisire, prin ungerea cu untdelemn sfințit, însoțită de rugăciunile preoților”. (Pr. prof. univ. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, EIBMBOR, București, 2003, p. 211)

Persoanele care au primit vindecarea trebuie să arate, așa cum îndeamnă Sfântul Vasile cel Mare, pocăință și viață nouă în Hristos și „să dea dovadă de îndreptare, prin aceea că fac roade vrednice de căință și să-și aducă aminte de Domnul, Care spune «lată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău» (Ioan 5, 14)” (Sf. Vasile cel Mare, *Regulile mari*, 45, în vol. *Scrieri. Asceticele*, partea a doua, trad. prof. Iorgu Ivan, în coll. PSB, vol. 18, EIBMBOR, București, 1989, p. 299-300).

Unele pericope biblice, care se citesc la Taina Sfântului Maslu, precizează **îndatoriri ale creștinilor vindecați sau participanți la Taina Sfântului Maslu**, și anume: *de a se ruga neîncetat unul pentru altul în scopul vindecării* (cf. Iacov 5, 16 și cf. I Tes. 5, 16), *de a purta (a se îngriji) de slăbiciunile celor neputincioși* (cf. *Romani*, 15, 1), *de a purta sarcinile unii altora* (cf. Gal. 6, 2), *de a îmbărbăta pe cei slabi la suflet și a sprijini pe cei neputincioși* (cf. 1 Tes. 5, 14), *de a spori în iubirea față de omul neajutorat, care pe toate le rabdă* (cf. 1 Cor. 13, 7) și, nu în ultimul rând, *de a da mulțumire pentru toate binefacerile primite, căci aceasta este voia lui Dumnezeu* (cf. 1 Tes. 5, 18). În lumina acestor îndemnuri, creștinii trebuie să aibă mereu prezentă în suflet porunca Mântuitorului Hristos de a-i cerceta pe cei suferinzi: „*bolnav am fost și M-ați cercetat*” (Matei 25, 36).

Taina Sfântului Maslu, ca lucrare sfințitoare și tămăduitoare a Bisericii, este și *un act de comuniune și de responsabilizare a fiilor Bisericii față de frații lor aflați în suferință*. De aceea, lucrarea Bisericii în general și a fiecăruia dintre noi pentru ajutorarea aproapelui este *binefăcătoare și pentru cel ajutat și pentru cel care ajută*.

Efortul individual al fiecărui credincios în sprijinirea bolnavilor este completat de lucrarea filantropică sau caritabilă a Bisericii, ca rod al lucrării vindecătoare, sfințitoare și mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos, îndreptată către fiecare om. Din acest motiv, *filantropia socială a Bisericii nu trebuie despărțită de Liturgia eclesială, întrucât rugăciunea este izvor de iubire smerită și jertfelnică în și pentru comunitate.*

În prezent, întrucât omul a slăbit relația sa cu Dumnezeu, **este necesar să unim mai mult știința cu spiritualitatea, arta medicală cu rugăciunea, cuvântul bun cu fapta caritabilă, grija pentru sănătatea noastră, inclusiv morală, cu grija pentru sănătatea celor din jurul nostru și a celor mai departe de noi.** Pentru realizarea acestui demers este nevoie și de o cooperare mai intensă a Bisericii cu diferite asociații, fundații și organizații umanitare, *în măsura în care Biserica nu-și diminuează vocația ei pastorală și sfințitoare.*

Astăzi, Biserica noastră încearcă să contribuie mai mult la alinarea suferinței atât prin lucrarea ei spirituală, cât și prin lucrarea ei social-filantropică și social-medicală, inclusiv *prin promovarea unei culturi medicale a populației, pentru ca oamenii să prețuiască mai mult darul sănătății, evitând bolile, și să fie recunoscători față de persoanele care îi ajută când sunt bolnavi, mai ales când ei singuri, din cauza sărăciei, nu-și pot plăti consultațiile sau medicamentele.* La toate acestea se adaugă și problemele legate de *neajunsurile sistemului de sănătate*, care duc la creșterea suferinței și a numărului de bolnavi.

În acest context agravat de contraste și polarizări sociale, *este absolut necesară cooperarea dintre Stat și Biserică*, pentru a promova o viață sănătoasă în familie și în societate.

Implicarea Bisericii în asistența medicală socială este deopotrivă o vocație spirituală și o necesitate practică. În acest sens, Biserica noastră promovează atât colaborarea cu unități medicale de stat și private din România, cât și crearea de unități medicale proprii, între care se disting: Spitalul Providența din Iași, Centrul socio-medical al Fundației Sfântul Spiridon Vechi din București, Centrul de îngrijiri paliative Sfântul Ierarh Nectarie din București, inaugurat în data de 24 octombrie 2012, și Centrul de îngrijiri paliative din Cluj-Napoca, Centrul social-filantropic eparhial medical Sf. Doctori fără de arginți Cosma și Damian - Galați, Centrul de recuperare neuro-motorie de tip ambulatoriu din Turda ș.a.

De asemenea, între cele peste 710 instituții și servicii sociale și medicale organizate

În cadrul unităților bisericești din Patriarhia Română, trebuie menționate cele 21 de centre medicale, cabinete medicale și stomatologice, cu servicii interne sau de ambulatoriu, cele 20 de cămine și centre multifuncționale destinate persoanelor vârstnice, cele 46 centre de zi destinate persoanelor vârstnice, cele 22 servicii sociale de îngrijire a vârstnicilor, dar și zeci de cantine sociale destinate asigurării hranei zilnice, atât persoanelor care pot veni singure pentru a servi masa, cât și celor care nu se pot deplasa. Să nu omitem că, tot pentru sprijinirea bolnavilor și persoanelor vârstnice, mai sunt în curs de edificare sau de a fi date în folosință un număr de 155 instituții medicale și social-filantropice aparținând unor unități bisericești.

Filantropia creștină însă nu se limitează doar la a dăruii săracilor și bolnavilor cele de trebuință trupului, ci izvorăște din credința însoțită de rugăciune și are ca scop sănătatea trupului și mântuirea sufletului. În acest scop în spitalele publice și private și în unele așezăminte social-filantropice își desfășoară activitatea un număr de 265 de preoți de caritate, care săvârșesc Sfânta Liturghie și asigură asistență religioasă (liturgică și pastorală) în cele peste 240 de capele (paraclise) existente.

Lubiți fii și fiice duhovnicești în Domnul,

Cu părintească dragoste vă îndrumăm ca în fața suferinței să vă întăriți și credința în Dumnezeu și iubirea lucrătoare pentru aproapele. Grijă pentru părinții, soții, copiii și rudele dumneavoastră, care se află în boală și neputință, trebuie să fie mărturie a iubirii creștine în societate.

Viața și sănătatea sunt daruri ale lui Dumnezeu, pe care vă îndemnăm să le apărați și cultivați, spre slava lui Dumnezeu și binele oamenilor. Chiar dacă nu toți avem știința de a vindeca trupurile, putem toți alina sufletele, vesti bunătatea lui Dumnezeu și sprijini pe cel aflat în neputință, mai ales în societatea secularizată și individualistă de astăzi.

Pentru a cunoaște mai bine, în această perioadă a Postului Nașterii Domnului, toate sfintele învățături și deprinderile practice și duhovnicești acumulate pe durata acestui *An al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor* și pentru a ține aprinsă flacăra credinței și a dragostei de aproapele, **se vor organiza la parohii, mănăstiri, protopopiate și la centrele eparhiale colecte de bani, alimente, haine și medicamente pentru a fi distribuite tuturor celor aflați în suferință și bătrânilor bolnavi.**

Sfătuim părințește copiii și tinerii din Biserica noastră să își aducă aminte de cei neajutorați, să viziteze și să ajute oamenii singuri, bolnavi și săraci, fie acasă, fie la patul de spital sau în așezămintele sociale, prețuind și aducând alinare celor aflați în suferință și celor vârstnici.

Îndemnăm pe toți părinții protopopi să comunice, fără întârziere, centrelor eparhiale, iar centrele eparhiale Patriarhiei Române modul în care au fost organizate, la nivel local, activitățile desfășurate în sprijinul bolnavilor și a celor vârstnici care au nevoie de ajutor, în Postul Nașterii Domnului.

Ne rugăm lui Dumnezeu pentru medici și pentru ceilalți ostenitori în lucrarea de vindecare și îngrijire a bolnavilor, îi prețuim și îi îndemnăm părințește să continue și să sporească această lucrare sfântă și nobilă, spre a fi constant *mâinile iubirii milostive a lui Hristos pentru oameni* și apărători ai demnității umane.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Cu nădejdea că îndemnul nostru pastoral va fi o întărire în credință și o chemare la fapta cea bună în folosul celor bolnavi și vârstnici, ne rugăm Domnului Iisus Hristos, Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, să vă binecuvinteze pe toți cu darurile Sale cele bogate, spre a arăta mai ales în vremea Postului Crăciunului multă rugăciune și grijă pentru cei bolnavi, precum și milostenie față de toți cei neajutorați. În felul acesta ne vom pregăti mai bine pentru slăvitul Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul veșnic al lui Dumnezeu, Care S-a făcut Om din iubire milostivă pentru oameni și pentru mântuirea lor.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți! (2 Corinteni 13, 13).

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,

Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† Teofan

Arhiepiscopul Iașilor și

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

† **Laurențiu**

Arhiepiscopul Sibiului și
Mitropolitul Ardealului

† **Andrei**

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

† **Irineu**

Arhiepiscopul Craiovei și
Mitropolitul Olteniei

† **Nicolae**

Arhiepiscopul Timișoarei și
Mitropolitul Banatului

† **Petru**

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei și Exarh al Plaiurilor

† **Iosif**

Arhiepiscopul Ortodox Român al Europei Occidentale și
Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale

† **Serafim**

Arhiepiscopul Ortodox Român al Germaniei,
Austriei și Luxemburgului
Mitropolitul Ortodox Român
al Germaniei, Europei Centrale și de Nord

† **Nifon**

Mitropolit onorific,
Arhiepiscopul Târgoviștei
și Exarh Patriarhal

† **Teodosie**

Arhiepiscopul Tomisului

† Pimen

Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† Irineu

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† Gherasim

Arhiepiscopul Râmnicului

† Eftimie

Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

† Epifanie

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† Calinic

Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului

† Casian

Arhiepiscopul Dunării de Jos

† Timotei

Arhiepiscopul Aradului

† Nicolae

Arhiepiscopul Ortodox Român
al celor două Americi

† Justinian

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmărilor

† Ioan

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Covasnei și Harghitei

† Corneliu

Episcopul Huşilor

† **Lucian**

Episcopul Caransebeşului

† **Sofronie**

Episcopul Ortodox Român al Oradiei

† **Nicodim**

Episcopul Severinului şi Strehaiei

† **Vincentiu**

Episcopul Sloboziei şi Călăraşilor

† **Galaction**

Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

† **Ambrozie**

Episcopul Giurgiului

† **Sebastian**

Episcopul Slatinei şi Romanaţilor

† **Visarion**

Episcopul Tulcii

† **Petroniu**

Episcopul Sălajului

† **Gurie**

Episcopul Devei şi Hunedoarei

† **Daniil**

Episcop-loctiitor (administrator) al
Episcopiei Daciei Felix

† **Siluan**

Episcopul Ortodox Român al Ungariei

† Siluan

Episcopul Ortodox Român al Italiei

† Timotei

Episcopul Ortodox Român al Spaniei și Portugaliei

† Macarie

Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† Mihail

Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† Ciprian Câmpineanul

Episcop-vicar patriarhal

† Varlaam Ploieșteanul

Episcop-vicar patriarhal

† Varsanufie Prahoveanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† Calinic Botoșăneanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

† Andrei Făgărășeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

† Vasile Someșeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† Paisie Lugojeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei

† Marc Nemțeanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române a Europei Occidentale

† Sofian Brașoveanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române a Germaniei, Austriei și Luxemburgului

† Emilian Lovișteanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului

† Ioachim Băcăuanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Romanului și Bacăului

† Ioan Casian de Vicina

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române a celor două Americi

† Iustin Sigheteanul

Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe
Române a Maramureșului și Sătmarului

† Ignatie Mureșeanul

Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Spaniei și Portugaliei